

naj zaključijo teze, ki naj bodo vsemu učitelstvu v okraju kažipot in smernice njegovega vzgojnega delovanja v bodočem šolskem letu. Referate je predložiti okrajnemu šolskemu svetu do 30. aprila t. l. Poročevalca za te točke določi na dan konference okrajni šolski nadzornik. 7. Vpostavitve zneska v letni proračun za učiteljsko in šolarsko knjižnico in njega uporaba. (Odlok ministrstva prosvete št. 33.619). Poroča g. Dragotin Česnik. 8. Poročilo knjižničnega odbora o stanju okrajne učiteljske knjižnice in odobritev računa za leto 1923. 9. Volitev knjižničnega odbora (6 članov). 10. Določitev učnih knjig za šolsko leto 1924/25. 11. Samostojni nasveti, katere je najkasneje tri dni pred konferenco javiti okrajnemu šolskemu svetu.

— Šolsko vodstvo v Grižah pri Celju ima v zalogi še precej Rapetovih in Fletretovih šolskih listov. Oddalo bi jih po primerno nizki ceni. Kdo bi se zanimal za nje?

— Učenci petrazredne osnovne šole v Grižah pri Celju so nabrali za velikononočnega koroških in primorskih bratov onkraj meje vsoto 358 Din 50 p. Vrla mladina, ki je tako rada odprla srca in roke, zasluži vse priznanje in v zahvalo naj ji bo zavest, da je olajšala sirotam gorje, da je pomagala otroti marsikatero bratovsko solzo.

— Učiteljica v Srbiji in Vojvodini: 1. Beogr. žen. učit. škola; 2. Negotinska učit. škola; 3. Kragujevačka žen. učit. škola; 4. Uzičko pedagog. oddeljenje; 5. Jagodinska učit. škola; 6. Aleksinačka učit. škola; 7. Šabačko pedagog. oddeljenje; 8. Učit. škola v Danilovem Gradu; 9. Pedagog. oddeljenje v Beranima; 10. Skopska učit. škola; 11. Bitoljska gimnazija (se polaga učit. izpit samo še letos); 12. Moška učit. škola v Somboru; 13. Ženska učit. škola v Somboru; 14. Subotička učiteljska škola; 15. Ženska učit. škola v Novem Sadu; 16. Vršaka učit. škola; 17. Učit. škola v Prilepu.

— 20letnica. Tovariši, maturanti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1904., na nože! Desetletnico nam je preprečila leta 1914. svetovna vojna, dvajsetletnice nam ne prepreči nihče! Primeren čas bi bila pokrajinska skupščina, ki se bo vršila v začetku julija, najbrže v Krškem. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je še med živimi! — Janko Golob, Raka.

— Narodna šola v Ljutomeru uprži 25. t. m. v telovadnici pravilčno igro v 3. dejanjih »V kraljestvu palčkov«. Spisal Ribičič. Ker dobi telovadnica električno razsvetljavo, bode igra bajnejša. Čisti dohodek pripada Podpornemu društvu. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi učitelstvo zlasti tovariše in tovarišice.

Naročnikom »Zvončka«. Pri odpravljanju 5. številke »Zvončka« se je dogodila neljuba tehnična pogreška, da se je v nekatere izvode vložilo po dve enaki poli. Dotični naročniki naj nam to pomoto, ki je uprava ni zagrešila, oprostijo ter vrnejo dotične pole, nakar jim bomo prave dostavili. Uprava »Zvončka«.

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UCIT. TOV.« IN STROKOVNEMU TAJNIŠTVU.

(Odgovarjamo le organiziranim članom.)

24. Draginska doklada za člane družine, izven otrok in žene (t. j. če kdo vzdržuje pri sebi očeta, mater, sestro itd.) je po zadnji uredbi o draginskih dokladah (ki velja za prevedene aktivne državne uradnike in prevedene upokojence s polnimi službenimi leti) popolnoma ukinjena. (Pov. UJU se je obrnilo na glavni odbor, da se te doklade zopet uvedejo in naj se pri prvi korekturi uredbe to zopet vstavi v uredbo).

25. Ako ste bili vojak preden ste postali dobrovoljec, se vam po čl. 282. fin. zakona 1922/23. štejejo v pokojnino dvojno samo dobrovoljska leta, ne pa tudi druga.

26. Kam lahko vstopi absolutni meščanski šole razvidite iz današnje statistike v »Vestniku meščanskih šol«.

27. Z učiteljicami poročenim učiteljem pristopi po čl. 11. draginske uredbe izjemoma doklada 150 Din za ženo mesečno in v tem slučaju ne velja za nje določba čl. 9. uredbe o draginskih dokladah, ki pravi, da ne pristoji doklada za ženo »1. če je žena aktivna državna uslužbenka ali upokojenka«.

28. Vojna leta, ki jih je prebil učiteljski abiturijent po

maturi v vojni se štejejo v službeno dobo v zmislu čl. 282. finančnega zakona za leto 1922/23. z dne 31. julija 1922, št. 324 Ur. l. in kraljevske uredbe z dne 30. julija 1922, št. 349 Ur. l. Prizadeti morajo prositi za vstetje vojnih let. Prošnjo je opremiti z uradnimi dokazili o vojaškem službovanju in jo je nasloviti na ministrstvo prosvete. (V tem slučaju se odbije tudi pri vstetju kadrski rok).

29. Za povišico osnovne plače, položajne plače ali stanarine je treba vselej posebej prositi. Prošnja je po čl. 128. uradniškega zakona in čl. 6., toč. 9. zakona o taksah in pristojbinah takse prosta in jo je nasloviti na ministrstvo prosvete v Beogradu. Prošnji je priložiti uradno overovljen prepis rešenja o prevodu in uradno overovljen prepis zadnje službene ocene, da ni po čl. 48. in 59. urad. zak. nobenih zaprek za napredovanje. V prošnji (ali prilogi) je napraviti izpisek iz »Osebnih popisnic« o službeni dobi od prvega nameščenja do dneva, ko zapade povišica in je te podatke treba uradno overoviti, da ni treba prilagati dekretov. Uradno overovljenje prepisov in točnosti podatkov (kar izvrši lahko šolsko vodstvo), je po tar. post. čl. 6., toč. 9. zakona o taksah in pristojbinah takse prosto. — Povišice se izplačujejo po čl. 262. finančnega zakona za leto 1924/25., 1. julija in 1. januarja vsakega leta za nazaj.

30. Pomožna učiteljica ženskih ročnih del na nesistemiziranem učnem mestu dobi osem desetih sistemizirane najnižje plače stalnih učiteljic ženskih ročnih del.

31. Upokojeenci med 26. avgustom 1919 do 30. novembra 1919 imajo biti prevedeni na dinarske plače po čl. 33. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919, tako je odločilo ministrstvo financ kr. SHS generalna direkcija državnega računovodstva D. R. br. 7883, z dne 7. februarja 1924. Za nakazilo je potrebna še posebna osebna vloga na podlagi navodil, ki jih izda v ta namen oddelek za prosveto v Ljubljani. — Ker je bil omenjeni zakon objavljen 26. avgusta 1919, je stopil s tem dnem v veljavo in zatorej upokojeenci, ki so bili prej upokojeni, ne bodo prevedeni po tej odločbi.

32. Čas, ki ga je kdo prebil kot začasni upokojenec, se ne šteje v službeno dobo in ni všteti v rešenjih.

33. Kdaj komu zapade povišica ni razvidno iz rešenja, kakor je bilo to razvidno na dosedanjih vzorcih o prevedbi, ki jih je leta 1919, izdal višji šolski svet. Vsakdo pa lahko razvidi to iz tabele, ki je bila objavljena v 15. številki »Učit. Tov.«; treba je paziti, da se pravilno vštejejo službena leta, kolikor je vsakomur všteti na podlagi rešenja do 1. septembra 1923 in kar jih je odslužil po 1. septembru 1923. Ponovno opozarjamo, da so v rešenjih všteta le polna leta do 1. septembra 1923, niso pa vpisani tudi meseci in dnevi do tega dne, ki se tudi štejejo v napredovanje. Za povišice ne velja rok 30 dni, predpisan za pritožbo na Državni Svet. Pritožba se nanaša le na nepravilno vštete službenih let in nepravilno uvrstitvev.

34. Med prvim nastopom službe po maturi in usposobljenostnim izpitom se šteje v napredovanje in penzijo največ 5 let službe po čl. 29. zakona o narodnih šolah z dne 9. aprila 1904 in dopolnil z dne 23. julija 1919, št. 643 Ur. l. Če je imel kdo več službenih let med prvim nastopom po maturi in usposobljenostnim izpitom, se mu ta čas ne šteje v službeno dobo in tudi ni vračunan v službeni dobi na rešenjih.

35. Vsi upokojeenci pred 1. septembrom 1923 bodo dobivali pokojnino po starem, le če se bodo zvišale draginske doklade, kar bo razvidno iz posebne draginske uredbe za upokojence, ki jo ministrski svet objavlja v najkrajšem času.

36. Draginska doklada za otroka ne pripada po čl. 10., toč. 5., če vstopi v trgovino, v obrt ali podjetje kot učenec ali vajenec, pa ga vzdržuje delodajalec brez nagrade. — Po čl. 42. uradniškega zakona odpade v tem slučaju tudi doklada po čl. 41. uradniškega zakona, če prestane pred polnoletnostjo potreba, da otroka roditelji vzdržujejo.

37. Če živi poročena učiteljica v drugem kraju kakor mož-učitelj, ji pripadajo polne draginske doklade; v tem slučaju ne pripade (po čl. 9., točka 1.) možu doklada za ženo.

38. Funkcijske doklade šolskim voditeljem se bodo izplačale

— kakor smo se informirali na merodajnem mestu — prav v kratkem, računa se do treh razredov ali vzporednic 75 Din in za vsak nadaljni razred ali vzporednico po 25 Din.

39. Šolsko veselico je treba samo naznaniti in izposlovati znižane pristojbine pri okrajnem glavarstvu.

40. Nakazilo novih plač se izvrši pri knjigovodstvu tako kakor so plače označene v rešenju in ne, kakor nekaterim sedaj faktično pripadajo, ker je treba za povišice šele prositi in za naplačno uvrstitvev šele odločbe ministrstva ali Državnega Sveta.

ZA »OBRAMBNI SKLAD«.

je daroval tov. Edo Hofbek, učitelj v Pišecah pri Brežicah 10 Din. Živeli posnemalci!

Prispevki »Obrambnega sklada« se bodo porabljali za principialne pritožbe na Državni Svet, če bomo hoteli izvojevati v kakem vprašanju principialno odločbo, ki bo potem v korist vsem. Položnice za ta sklad zahtevajte od blagajništva Pov. UJU v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Obrambni vestnik.

—ob Preludij za volitve v narodno skupščino je že začel dobroznani »prijatelj« šole in učiteljska »Slovenski Gospodar« s svojo njega samega vredno sestrico »Straža« s tem, da udriha po šoli in učitelstvu. Povod mu je dal tovariš Kranjc od Sv. Barbare v Slov. goricah, kateri se je hotel udeležiti demokratskega shoda. Shod je pa »dobro slovensko ljudstvo« onemogočilo, seveda docela iz »lastne« inicijative. Takrat je bila pijana in podivjana mladina dobro vzgojena in so bili gospodje zadovoljni z uspehom šolske vzgoje. Ko pa je ista mladina ravno tam v svoji pijanosti zaklala 14 dni pozneje domačega gostilničarja, je temu seveda krivo učitelstvo in — šola. »Slov. Gospodarju« in »Straži« bi v njunem lastnem interesu svetovali, da naj že enkrat neha blatiti zaradi posameznih slučajev celega stanu. Ravno v Slovenskih goricah je med mnogimi posvečenimi predstavnik SLS toliko in tako grdega gnoja, kakor morda na nobenem koščku slovenske zemlje. Zato naj rajši čisti pred svojim pragom. Oba lista tiska Cirilova tiskarna v Mariboru. Kdor hoče, da bosta »Gospodar« in »Straža« še lažje udrihala po učitelstvu in šoli, ta naj še nadalje naroča in kupuje v Cirilovi tiskarni in knjigarni šolske potrebščine. O nalogah šole in vzgoje pa se ne bomo pripravili z dopisnikom »Gospodarja«, ker imamo drugega posla dovolj.

—ob Dobra »zafrkacija«. Mariborska »Straža« je bila pred kratkim napadla naše tovarišice v Slov. Bistrici radi nekkih besed o Orlu in o spovednicah ter je ob koncu zabavljala: »Morda prinese novi šolski zakon nadzorstvo o delovanju duhovnikov v spovednicah, a doslej ga še nima!« »Tabor« z dne 20. aprila 1924 pa našteva duhovnikom zlorabo spovednic in dokazuje, da bi bil takšen zakon za katoliške duhovnike potreben ter pravi konečno: »Poznamo dobro naše občutljive duhovnike, radi bi, da bi se jim učiteljice klanjale, dobrikale, jim dvorile, se jim nastavljele itd., ker v svoji dostojnosti tega ne store, segajo prezirani duhovniki v svoji rimski maščevalnosti v »Straži« po njih. Tam se čutijo varni, kajti obrekovalci vseh obrekovalcev v mariborski škofiji duhovnik Golec se skriva za imunostjo poslanca Pušenjaka.« — Temu dodajemo: »Straža« in »Slov. Gospodar« nam odkrivata moralno gnilobo rimsko-katoliškega klera ter nas opozarjata na složno delovanje duhovništva in učiteljsva v pravoslavju. Nemara delata nalašč tako, da bi nas pregnala v pravoslavje.

—ob Obrekovanje učiteljsva nadaljuje marljivo klerikalni »Slov. Gospodar« v Mariboru. Ni dolgo temu, kar je dejal na »pranger« tovariša Krambergerja pri Sv. Jakubu in Zeleznika pri Sv. Jurju v Slov. goricah. Glavni urednik duhovnik Golec boluje na manji obrekovanju učiteljsva. Ako bi bilo »Slov. Gospodarju« kaj do dobrega razmerja med duhovništvom in učiteljsvom, bi svoje maziljene dopisune opozoril, naj zadevo razčistijo pri šolskih oblastih, ne pa, da blatijo učiteljski stan pred narodom. Seveda, lažje je, se skrivati za odgovornim urednikom, državnim poslancem Pušenjakom, kojega čuva imunost državnega poslanstva, kakor pa se izpostavlja tveganosti, biti pri sodišču radi častikraje obsojen. — Gledati moramo, da bomo od Cirilove tiskarne daleč proč!

Književnost in umetnost.

Prporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učitelstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjigarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, št. 6.

Novo knjige in druge publikacije.

—kpl Domači vrt. Praktičen navod kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Pojasnjeno z 69 podobami in z 2 barvanima slikama. Založba Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 60 Din.

—kpl Otroške pesmi. Uredil: Srečko Kumar. Naslovno stran narisal: Fran Kralj. Izdala in založila Zveza slovenskih učiteljskih društev v Italiji. Trst. Cena 20 Din.

Ocene.

—k Domači vrt. Praktičen navod kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. S to knjigo je izpolnjena velika vrzel. Vsi prijatelji vrtnarstva, učeča se mladina, naš učiteljski naraščaj, kakor tudi mi učitelji vrtnarji bomo uporabljali novo knjigo z velikim pridom pri uredbi in oskrbovanju šolskega vrta, kakor tudi pri pouku v kmetijsko-nadaljevalnih šolah. — Pisatelj nas v uvodu seznanil s temeljnimi pojmi o življenju rastlin, z zunanji organi in z notranjim ustrojem. — V prvem delu obravnava splošno vrtnarstvo in nas seznanil z najnovejšimi načeli o uredbi vrta, pripravi zemlje in z glavni vrtnarski opravili. — V drugem delu knjige obravnava posebno vrtnarstvo v šestih poglavjih: a) zelenjadarstvo, b) sadno drevje na domačem vrtu, c) kako vrt krasimo, d) navodilo o gojitvi sobnih rastlin in kot zaključek nam dodaja e) vrtnarski koledar. — Pri vsaki kulturi nam podaja sestavitelj natančen opis, čas setve oziroma sadilne primerne razdalje in oskrbovanje, kar je za vsakega, zlasti za začetnike velike važnosti. Knjiga je v tem oziru pisana tako jasno in določno, da mora zadeti vsak pravo. Našel je pri vsaki kulturi tudi najvažnejše sorte, ki so pri nas že več ali manj preizkušene in ki tudi dobro uspevajo, kar bo vsem prav posebno dobro služilo pri naročevanju semen. — Posebno važno se mi zdi poglavje o sadnem drevju. Da bi se vsak ravnal po tem navodilu imeli bi lične vrtove, ki bi bili nam v pravo korist in okras. — Vrt brez cvetja je mrtev, zato je preskrbel pisatelj bogato izbero poletnih in dvoletnih cvetlic. Posebno pozornost je posvetil trajnicam ali perennam, ki so nadvse hvaležne in danes najmodernejše cvetlice. Razdelil jih je po dobah cvetja. Tudi ljubitelji rož (vrtne) dobe v knjigi potrebna navodila. Prav umestno je poglavje o gojenju sobnih cvetic. Kdor bo to proučil in se po tem ravnal bo imel sigurno lepe uspehe in obilo veselja. Tovarišice, ljubiteljice sobnih cvetlic ne prezrite tega pouka! — Pa začel sem predaleč, knjigo treba čitati in zopet čitati — ne samo to, živeti je treba z njo. Teža krasnega dela, ki ga pojasnjuje veliko lepih slik in načrtov, večinoma delo našega znanega tovariša D. Humeka, ne bi smel pogrežati noben ljubitelj vrtnarstva, noben učitelj vrtnar. Najti mora prostor v vsaki učiteljski in šolski knjižnici. Vsem jo prav toplo priporočamo, kot prvo, in najboljšo delo te vrste v naši literaturi. — Šk.

—k Otroške pesmi. Uredil: Srečko Kumar. Vsebinska: Enoglasne pesmi: E. Adamič: Otroci kličejo pomlad; M. Kogoj: Lastavica, Ko smo spali; E. Adamič: Angel z neba poslan je, Pomlad v Galiciji, Kolesa; M. Kogoj: V gozdu, Na saneh; E. Adamič: Romar roma na goro, Dvoglasne pesmi: V. Vodopivec: Pojdimo spat; I. Grbec: Kralj kraljico vpraša; M. Kogoj: Rajanje; E. Adamič: Jurjevanje; M. Kogoj: Kaj ne bila bi vesela, Deček in sinčiča; E. Adamič: Ciganska, Pomlad na Goriškem; M. Kogoj: Holadrijo; K. Pahor: Pojdimo spat; E. Adamič: Pri polju; A. Dobronič: Oj Jelena. Kolika je bašča zelena, Car Sulejman pod Beograd sađe, Kiša pada trava raste, Razboljela se grivna mamina, U Omera više Sarajeva. Troglasne pesmi: V. Vodopivec: Starček roma na goro; E. Adamič: Na Jurjevo; M. Kogoj: Zvončki, Trobentice; E. Adamič: V maju; M. Kogoj: Breza; E. Adamič: Uspavanka, Sestrica; M. Kogoj: Mladinska; E. Adamič: Saj ni čuda. — St. Premrl: Rože za Marijo (s spremljevanjem klavirja ali harmonija); A. Lajovic: Pesem nagajivka (s spremljevanjem klavirja). — Dodatek: V. Vodopivec: Bog; Al. Sonc: Zlati solnček, Pikelj pakelj, Kolone, Cigan, Na vaškem trgu, Turak. Kralj Matjaž; Fr. Venturini; Cimbalo din; Al. Sonc: Jezdec; V. Vodopivec: Stari Medo.

Naša gospodarska organizacija.

UCITELJSKI KONVIKT V LJUBLJANI.

XXIX. redni občni zbor društva za zgradbo »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani je bil dne 16. aprila 1924 ob 10. uri v prostorih Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta z običajnim dnevnim redom. Predsednik E. Gangl pozdravi vse navzoče, konstatuje sklepčnost ter preide na dnevni red.

Tajnikovo poročilo.

Društveni odbor se je na svoji seji dne 28. marca 1923 konstituiral tako-le: predsednik E. Gangl; I. podpredsednik L. Jelenc, II. podpredsednik A. Gmus; tajnik F. Juvaneč; blagajnik J. Dimnik; člani: J. Ambrožič, M. Repovž, V. Sadar, M. Sodnikova.

Društvena pravila nam nalagajo iskati novih virov, da čimprej spravimo skupaj potreben kapital, ki naj z njim začnemo graditi Učiteljski konvikt. Brezobrestna posojila po 250 Din (1000 K) so domalega prenehala. Nabiranje 7% obveznic investicijskega državnega posojila sem še nadalje oskrboval od zadnjega občnega zbora pa do onih lepih, nam vsem